

ADATVÉDELEM A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA (AI) MUNKAHELYI HASZNÁLATA SORÁN

Az elmúlt években egyre több vállalat használ mesterséges intelligenciát (AI) a munkavégzés hatékonyságának növelésére. Az AI alkalmazások a szerződések fordításában, idegen nyelvű levelezés kezelésében, és sok más folyamat automatizálásában kínálnak egyszerű és gyors megoldásokat. Azonban, mint minden új technológia esetében, itt is fontos figyelembe venni az adatvédelemmel kapcsolatos jogszabályokat, különösen a GDPR (General Data Protection Regulation – Általános Adatvédelmi Rendelet) előírásait. Ezt a témát járjuk körül röviden.

1. Személyes adatok kezelése és feltöltése AI rendszerekbe

Az egyik legnagyobb adatvédelmi kockázat, amikor a munkavállalók AI-t használnak a feladataik ellátására, az a személyes adatok véletlen vagy tudatos feltöltése olyan rendszerekbe, amelyek nem megfelelően kezelik az adatvédelmi előírásokat. Például, amikor egy szerződés fordítását végzik AI segítségével, amelyben személyes adatok szerepelnek (például nevek, címek, egyedi azonosítók), fontos, hogy ezen adatok megfelelően anonimizálva legyenek a feltöltés előtt.

A GDPR egyik alapelve kimondja, hogy a személyes adatokat csak a célhoz kötöttség elve alapján szabad kezelni, azaz az adatkezelés céljától függően, minimális adatokat kell feldolgozni. Ha a dolgozók nem törlik vagy anonimizálják a személyes adatokat AI rendszerek használatakor, az súlyosan megsértheti a GDPR előírásait, ami jelentős bírságokat vonhat maga után.

2. Adatbiztonsági kérdések és adattovábbítás harmadik félnek

Az AI rendszerek gyakran felhő alapú megoldásokat használnak, ahol a feltöltött adatok harmadik felekhez is eljuthatnak, különösen, ha a szolgáltatás nyújtója külföldi székhelyű. A GDPR szigorúan szabályozza az EU-n kívüli adattovábbítást, és megköveteli, hogy a vállalatok megfelelő védelmi intézkedéseket tegyenek az adatok biztonságos kezelésének érdekében.

Még ha a szolgáltatás biztosítja is az adatok védelmét, az EU-n kívüli adattovábbítás akkor is csak bizonyos feltételekkel történhet meg, mint például megfelelőségi határozatok alapján (pl. USA esetében a korábban érvényben lévő Privacy Shield keretében). Ennek figyelmen kívül hagyása adatvédelmi incidenshez vezethet.

3. Az AI döntéshozatali rendszerek átláthatósága

Az AI döntéshozatali rendszerek használata újabb adatvédelmi kihívásokat vet fel. A GDPR rendelkezései szerint a személyeknek joguk van arra, hogy ne essenek alá kizárólag automatizált adatkezelésen alapuló döntésnek, amely jogi hatással van rájuk vagy hasonlóan jelentős mértékben érinti őket.

Amennyiben egy vállalat olyan AI rendszereket használ, amelyek döntéseket hoznak a dolgozók teljesítményéről vagy más munkaügyi kérdésekről, biztosítani kell az átláthatóságot és a dolgozók számára a jogorvoslati lehetőséget.

4. A dolgozók képzése és tudatosság növelése

Az adatvédelmi szabályok betartásának egyik kulcseleme a megfelelő belső szabályozás és dolgozói képzés. A vállalatoknak biztosítaniuk kell, hogy a munkavállalók tisztában legyenek az adatvédelem jelentőségével, és hogy milyen lépéseket kell tenniük annak érdekében, hogy elkerüljék a személyes adatok véletlen kiszivárogtatását az AI rendszerek használata során.

A GDPR elvárja, hogy a vállalatok megfelelő technikai és szervezeti intézkedéseket tegyenek az adatok biztonságának védelmében. Ennek része lehet olyan tréningek szervezése, amelyek felhívják a figyelmet az adatok anonimizálásának és megfelelő kezelésének fontosságára, különösen, ha AI rendszerekben történik a munka.

5. Egyéb lehetséges veszélyek

- Túlzott adatgyűjtés: AI rendszerek gyakran nagy mennyiségű adatot gyűjtenek a hatékony működés érdekében. Fontos biztosítani, hogy az összegyűjtött adatok minimálisak és szükségesek legyenek az adott feladathoz.
- Az AI lehetséges torzító hatása: Az AI rendszerek bizonyos esetekben olyan döntéseket hozhatnak, amelyekben torzítások vagy diszkrimináció jelenik meg, például, ha a rendszer a korábbi, nem megfelelő adatokat használja fel. Az adatkezelőnek ezért biztosítani kell, hogy a rendszer átlátható, és a dolgozók védelme érdekében az ilyen eseteket megfelelően kezeljék.

Következtetés

Az AI használata a vállalati munkavégzés során számos előnyt kínál, de kiemelten fontos az adatvédelmi előírások betartása, különösen a GDPR és a magyar Info törvény rendelkezései. A vállalatoknak folyamatosan figyelniük kell az adatok védelmét, biztosítaniuk kell a dolgozók képzését, és megfelelő technikai, valamint szervezeti intézkedéseket kell bevezetniük az AI által generált új adatvédelmi kockázatok minimalizálása érdekében. Az AI rendszerek átlátható működtetése és a személyes adatok biztonságának garantálása nemcsak jogi, hanem etikai kötelezettség is.

Dr. Lassán Csaba